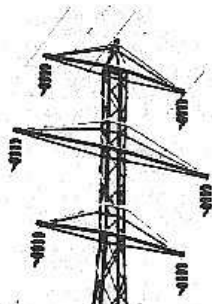

Gunnar Elstad:

Nåde-gaver - kraft til tjeneste !

De tolv disiplene hadde tilegnet seg mye teori mens de var sammen med Jesus. Dessuten hadde de han som forbilde og kunne høre hva han sa og se hva han gjorde når han møtte mennesker. De fikk etter hvert en god del erfaring.

Likevel trengte de noe mer før de kunne begynne å tjene på egen hånd.

Da Jesus sendte dem ut den første gangen, står det at han "gav dem makt til å drive ut urene ånder og helbrede alle sykdommer og plager" (Matt 10,1). Og da Jesus tok avskjed med sine disipler like før himmelfarten, sa han "Men dere skal bli i byen til dere blir utrustet med kraft fra det høye" (Luk24,49).

I tillegg til kunnskap og erfaring trengte de altså åndskraft.

Disiplene fikk på en helt spesiell måte kraft og utrustning den første pinsedagen. Til da hadde de heller holdt en lav profil, men nå sto de fram med styrke og frimodighet. Med ett brukte Gud dem slik at flere tusen kom til tro. Han gav dem til og med evne til å tale språk de i utgangspunktet ikke kunne (Apg 2).

De fleste av oss vet litt om hva som hendte senere. Nå skal vi bare stoppe ved at det etter hvert ble behov for diakoner som kunne ta ansvaret for å dele ut mat til de fattige. På en måte var dette en administrativ oppgave. Noen enkel oppgave var det likevel ikke, for de som var av jødisk opprinnelse mente at de fikk mindre enn dem som var av hedensk ætt, og omvendt.

De kristne valgte da ut "sju menn som har godt ord på seg og er fylt av Den Hellige Ånd og visdom" (Apg 6,3). Og til tross for at disse allerede var fylt av Den Hellige Ånd, la apostlene hendene på dem og ba for dem. De trengte tydeligvis ekstra utrustning for en slik oppgave (Apg 6,6).

Det er ikke bare i fortellingsstoffet i Det nye testamente vi hører om nådegaver. Apostlene underviser også om nådegaver og åndsutrustning i brevene de skriver. Vi skal se på et par av disse avsnittene.

"Tjen hverandre, hver med den nådegave han har fått, som gode forvaltere over Guds mangfoldige nåde. Den som taler, skal se til at han taler Guds ord. Og den som tjener, skal tjene med den styrke Gud gir. Slik skal Gud i ett og alt bli æret ved Jesus Kristus. Ham tilhører herligheten og makten i all evighet. Amen", sier Peter til dem han skriver til (1 Pet 4,10-11).

Legg først og fremst merke til at han sier at "den som tjener skal tjene med den styrke Gud gir." På det åndelige området holder det ikke med menneskekraft, like lite som det holder med menneskelig kunnskap, lang erfaring eller høy status.

Nåde-gavene får vi for at vi skal tjene hverandre. Vi skal ikke strebe etter dem for å bli bedre kristne, opparbeide oss en posisjon eller ta oss bedre ut. Vi får dem ikke for vår egen skyld, men for fellesskapets skyld. Det er fellesskapet som skal nyte godt av dem. (Det eneste unntaket er den tungetalen vi får til vår egen oppbyggelse.)

Det er forvaltere vi skal være. Vi disponere noe som Gud eier, og vi skal bruke det slik Gud vil og til hans ære. Er vi bare en kanal som Gud sender sine velsignelser igjennom, er det klart at det er han som skal ha takken. Han er den egentlige giveren bak det vi har formidlet.

I Efeserbrevet finner vi et annet viktig avsnitt om nådegaver. Der sier Paulus: **"Det er han som gav sine gaver: Han satte noen til apostler, noen til profeter, noen til evangelister, noen til hyrder og lærere. Han gjorde det for å utruste de hellige så de kan utføre sin tjeneste, og Kristi legeme kan bygges opp, inntil vi alle når fram til enheten i troen på Guds Sønn og i kjennskap til ham, og vi blir den modne mann, som har nådd sin fulle vekst og har fått hele Kristi fylde"** (Ef 4,11-13).

Det er særlig de nådegavene som er forbundet med Ordets tjeneste som er nevnt her. De som har denne tjenesten, skal ikke ha den bare fordi de har meldt seg frivillig, er kunnskapsrike eller har en posisjon. De har fått tjenesten som gave fra Gud, og de er selv en gave fra Gud til menigheten (sammenlign 4 mos 18,6-7).

Når disse gavene blir brukt etter Guds plan og vilje, får vi ikke en menighet med et lederskap som gjør alt og en medlemsmasse som er passiv. Ledernes oppgave er først og fremst å virke slik at Gud får utrustet de hellige, det vil si alle de kristne, slik at de kommer inn i en tjeneste og fungerer som et lem på et større legeme. Ingen er kalt til bare å være passasjer på båten til himmelen. Alle er kalt til å være menneskap. En god leder lærer opp nytt menneskap. Det var det Jesus gjorde, og det var det Paulus gjorde.

På den måten bygges menigheten, som er Kristi legeme, opp. Det er dette det dreier seg om i det kristne arbeidet. Kristi legeme skal bygges opp og styrkes.

Menigheten omtales ofte i Det nye testamente som "Kristi legeme".

Da Jesus vandret på jorden forkynte han evangeliet, underviste disiplene og lærte dem opp, helbredet syke, og mye mer. Nå er det menigheten som har fått denne oppgaven. Og Jesus har lovet å være med og gi den kraft.

Alle kristne er i like stor grad lemmer på Kristi legeme. **"For med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme"**, sier Paulus (1 Kor 12,13), og så går han over til å snakke om at de ulike lemmene har ulike funksjoner eller nådegaver.

Gud ønsker at alle kristne skal ha sin funksjon på legemet og ha en nådegave som fungerer. "Tjen hverandre, hver med den nådegave han har fått", leste vi nettopp fra 1 Peters brev (1 Pet 4,10). "Nåden er gitt hver enkelt av oss alt etter som Kristi gave blir tilmålt", sier Paulus rett før han går over til å snakke om de ulike funksjonene Gud gir sin nådegaveutrustning til (Ef 4,7).

Likevel er det ingen automatikk. Nådegaver er noe vi aktivt skal søke, bent fram strebe etter (1 Kor 12,31; 14,1). Nådegavene kan sløkne slik at de må tennes på ny (2 Tim 1,6). Og som vi allerede har vært inne på: de som settes inn i spesielle tjenester mottar forbønn med håndspåleggelse for å bli utrustet til tjenesten selv om de på forhånd er åndsfulle (Apg 6, 3 og 6). Og en som allerede er utrustet, kan trenge enda mer åndsfylde for å gå inn i spesielt tøffe oppgaver (Apg 13,9).

I det kristne fellesskapet er det ikke slik at vi alle sammen er helt like, selv om det er nærliggende å tenke slik ut fra en moderne tanke om demokrati.

Selvsagt er alle kristne like mye Guds barn, like mye tilgitt, like mye gjenfødt og like mye frelst. Vi skal også bære de samme Åndens frukter (Gal 5,22). Men det betyr ikke at vi får de samme Åndens gaver.

Det er den samme Fader, Sønn og Hellig Ånd som gir sine gaver, men likevel får vi ulike nådegaver, tjenester og kraftige virkninger (1 Kor 12,1-6). Vi er alle lemmer på det samme Kristi legeme, men det ville være helt unaturlig om et foster skulle utvikle seg til å bli bare hode, bare arm eller bare et bein. Det er som med et vanlig foster: når det utvikler seg, skjer det en differensiering. Ulike celler utvikler seg til ulike lemmer, og det blir et velskapt barn.

Kristi legeme, fellesskapet, skal også være velskapt. Det skal utføre ulike oppgaver og ha mange funksjoner. Da er det viktig at alle lemmene fungerer som de skal og fungerer for-

skjellig. De ulike lemmene skal verken misunne hverandre eller være hovmodige overfor hverandre (1 Kor 12,12-25).

Men Gud gir oss altså ulik nåde. I avsnittene om nådegavene finner vi uttrykk som "Vi har forskjellige nådegaver, alt etter den nåde Gud har gitt oss" (Rom 12,6), "den oppgave som er tilmålt hver enkelt del" (Ef 4,16), "den ene og samme Ånd, som deler ut sine gaver til hver enkelt, slik han vil" (1 Kor 12,11). Så utfordres vi til å bruke de gavene vi har fått (Rom 12,6-8).

Det ser ut til at Det nye testamente ser på nådegavene som noe stabilt. Den som får en gave, skal la denne gaven fungere over lang tid, muligens hele livet.

Gud gir altså mange forskjellige gaver.

Da Tabernakelet skulle utsmykkes til Guds ære, ble noen utrustet med kunstnergaver (2 Mos 31,4-6).

Da Moses trengte noen som kunne bære dagens byrder sammen med ham, samlet han 70 eldste, og Herren tok av den Ånd han hadde gitt Moses og gav til de 70 (4 Mos 11,25-29). De overtok altså ikke bare en praksis, men også åndskraften.

Jesus lovet disiplene at han ville utruste dem med visdom og kraft når de måtte forsvare sin tro overfor motstandere (Matt 10,19-20).

Når Det nye testamente lister opp ulike nådegaver, har vi imidlertid et lite problem - eller kanskje det også er et stort problem. Vi får vite hva som er betegnelsen på en del gaver, men vi får sjelden noen grundig forklaring på hvilke funksjoner gavene har, hvordan de skal brukes, og hva som atskiller dem fra de andre nådegavene. Noen nådegaver nevnes bare en eneste gang i en liste, og ingen av dem omtales ofte.

Vi blir med andre ord nødt til å gjette oss fram. Men når vi gjetter, er det i alle fall at vi ikke gjør det bare ut fra vår egen fantasi, men sammenligner med de skildringer Bibelen ellers gir av hvordan Gud har virket gjennom sine tjenere.

Det er forskjell på naturgaver og nådegaver.

Naturgaver er noe vi er født med. Noen av oss har god sangstemme, noen en fantastisk evne til å komme i kontakt med andre, og andre er dyktige til å administrere og viser gode lederegenskaper. Siden det er Gud som har gitt oss naturgavene, er det sikkert meningen at også de skal brukes til hans ære. Som regel kalles vi til tjenester som ligger i forlengelsen av naturgavene vi har fått.

Men naturgaver er aldri tilstrekkelige når vi skal føre mennesker til tro, gjøre dem til disipler og bevare dem i troen. Ingen blir overbevist om synd, ingen begynner å tro på Jesus, ingen blir gjenfødt og ingen vokser som kristne dersom ikke Den Helige Ånd virker.

Det kan nok hende at en av naturen er utstyrt med en sangstemme som kan gjøre folk både rørt og beveget, men det er ikke det samme som at de blir omvendt.

Det at du lett kommer i kontakt med andre, betyr ikke uten videre at du synes det er lett å vitne for dem.

En menighet som er godt administrert, behøver ikke nødvendigvis være en menighet der folk blir omvendt og fornyet og nye legges til.

Er du utstyrt med mange og store naturgaver, skal du få takke Gud for dem. Men det er likevel viktig at Gud får forme dem slik at de kan brukes i åndelig sammenheng.

Men vi må ikke glemme at det er mange eksempler på at Gud har kalt mennesker til tjenester de overhodet ikke har hatt naturlige forutsetninger for. Ingen av disiplene hadde naturgaver som passet til tjenesten de ble kalt til. Dessuten, nådegavelistene i 1 Kor 12 nevner mange nådegaver som det ikke finnes naturlige forutsetninger for hos noe menneske. Både helbredelse, kraftige gjerninger, tungetale, tydning av tunger og profeti er gaver ingen har naturlige forutsetninger for.

Et par andre aspekter må vi også nevne i denne sammenhengen:

Oftest er det viktig at vi gjør noe selv om vi ikke har en spesiell nådegave til det. Alle kristne har for eksempel et vitneansvar.

Det betyr ikke at alle er utrustet til å være evangelister eller misjonærer. Alle kan si noe på et vitnemøte uten at de har en spesiell gave til å bære fram ordet. Alle kan gi omsorg, kjærlighet og praktisk hjelp uten at de dermed er utrustet til å være diakoner. Vi kan være med og be for syke uten at vi har nådegaven til å helbrede. Og det går an å sitte i et styre fordi det er en jobb det er godt og rett at noen tar på seg, men det betyr ikke at en automatisk er utrustet til tjenesten. Men det vi ikke har, kan vi selvfølgelig be om å få.

På den andre siden må vi ikke dyrke nådegavene så ensidig at vi overholdet ikke er villig til å gjøre noe annet enn det vi tror er vår hovedoppgave. Det er nok en del Ordets tjenere som har følt at de slett ikke har nådegave til å føre regnskap og en del misjonærer som ikke ser på seg selv som særlig utrustede bilmekanikere, men de må likevel gjøre en del ting som bare må gjøres.

Hvordan kan vi på en god måte strebe etter de åndelige gavene?

Det at vi ønsker at Gud skal få bruke oss og slippe til med alt det han vil gi oss, er et godt utgangspunkt. Det skal heldigvis ikke så mye til før vi oppdager hvor hjelpeløse vi er i tjenesten selv om vi har ervervet oss kunnskap, skaffet oss erfaring, har en viss ansiennitet og har skaffet oss en posisjon i fellesskapet. Og da er ingenting mer naturlig enn at vi begynner å be Gud om at han utrust oss.

Vi kan be for oss selv - at Gud gir oss de gavene vi trenger for den tjenesten han har satt oss i. Vi kan sammen med våre medkristne bli enig om å be Gud om å gi fellesskapet de nådegavene som skal til for at Kristi legeme skal kunne bygges opp og fungere. Og vi kan søke forbønn med håndspåleggelse, slik det står om i Apg 6,6; 13,3; og 2 Tim 1,6.

Vi trenger også å høre bibelsk undervisning om Åndens gaver. Her er det også slik at "troen kommer av forkynnelsen". Vi føler ikke behov for nådegaver før vi har hørt om dem, og vi vet lite om hvordan de skal brukes før vi har blitt undervist om dem. Undervisning om Åndens gaver hører naturlig hjemme i enhver lederopplæring.

Det er ikke alltid lett å finne ut hvilke gaver Gud har gitt oss eller vil gi oss. Likevel kan vi melde oss til tjeneste og gå inn i oppgaver vi kjenner at vi har lyst til og tror vi til en viss grad har forutsetninger for. Etter hvert vil vi kanskje se at vi fungerer bedre på noen områder enn på andre. Der Gud særlig bruker oss, har vi antakelig våre gaver.

Det er også nyttig å spørre andre om hvor de synes vi fungerer. Andre erfarne ledere kan se ting vi ikke uten videre ser selv.

Bibelen er i alle fall full av eksempler på at Gud har brukt dem som i utgangspunktet ikke hadde så mange menneskelige kvalifikasjoner.

"Hvem er vel jeg?", spurte Moses da Gud kalte ham, og han syntes antakelig at det var et godt spørsmål. "Jeg vil være med deg", svarte Gud, og det var unektelig et enda bedre svar (2 Mos 3,11f).

Moses hadde flere innvendinger. Han kom med den ene etter den andre. Til slutt prøvde han seg med denne: *"Jeg har aldri vært noen ordets mann".* Som om Gud ikke var klar over det fra før! Da sa Herren *"Hvem er det som har gitt mennesket munn? Er det ikke jeg, Herren. Gå nå, så skal jeg være med deg når du taler, og lære deg hva du skal si".* Og en ting vet vi med ganske stor sikkerhet. Om ikke Moses var en ordets mann da Gud kalte ham, så ble han det i alle fall etter hvert.

Jeremia prøvde seg også med unnskyldninger. *"Å Herre Gud, jeg duger ikke til å tale; jeg er så ung!"* Gud gav han et heller knapt svar: *"Si ikke at du er ung! Alle jeg sender deg til, skal du gå til".*

Gud vet hvem han kaller. Det var ikke en misforståelse at han kalte Jeremia.

Det finnes forresten en variant av Jeremias unnskyldning. Han sa "Jeg er så ung". I forsamlinger som bare under tvil fortsatt kan kalle seg "ungdomsforeninger", hører en ofte ordene "Jeg er for gammel".

Nettopp fordi vi ikke duger, trenger vi nådegavene.

Nådegaver er ikke noe Gud gir som belønning for lang og tro tjeneste. Han deler dem ut allerede i starten av tjenesten. Han deler dem ut gratis til alle som vet at de ikke er skikket men som er villige til å la Gud gjøre dem skikket.

Det er sant at du i utgangspunktet ikke duger til å ha en oppgave i Guds rike. Men Jesus har vasket deg ren og vil utruste deg til en tjeneste som fører andre til tro, bevarer dem i troen og gjør dem trofaste i en tjeneste.